HIPOFOSFATEMIJOS RIZIKOS VERTINIMAS "REFEEDING" SINDROMO METU: KVĖPAVIMO FUNKCIJOS VALDYMO SVARBA INTENSYVIOSIOS TERAPIJOS PACIENTAMS

Autorius. Viktorija RAKOVSKAITĖ, VI kursas.

Vadovas. Lekt. Dainius TRYBĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Anesteziologijos ir reanimatologijos klinika, VUL SK Anesteziologijos, intensyvios terapijos ir skausmo gydymo centras.

Tikslas. Įvertinti hipofosfatemijos rizikos vertinimo svarbą "refeeding" sindromo metu, analizuojant jos poveikį kvėpavimo funkcijai ir ventiliacijos valdymui intensyviosios terapijos pacientams.

Metodai. Atlikta literatūros apžvalga, siekiant įvertinti hipofosfatemijos rizikos vertinimą "refeeding" sindromo metu ir jos įtaką kvėpavimo funkcijos valdymui intensyviosios terapijos pacientams. Literatūra atrinkta iš PubMed, ScienceDirect ir Google Scholar duomenų bazių, naudojant raktažodžius: *"refeeding syndrome"*, *"hypophosphatemia"*, *"respiratory failure"*, *"mechanical ventilation"*. Įtraukti 2005–2025 m. straipsniai anglų kalba, apimantys suaugusiųjų pacientų gydymą. Analizuoti moksliniai straipsniai ir klinikinės gairės (NICE, ESPEN, ASPEN), susiję su hipofosfatemijos patofiziologija, rizikos vertinimu, kvėpavimo nepakankamumu ir ventiliacijos nutraukimu.

Rezultatai. Literatūros analizė parodė, kad "refeeding" sindromo metu pasireiškianti hipofosfatemija yra dažna ir kliniškai reikšminga komplikacija, susijusi su gyvybei pavojingais kvėpavimo sutrikimais. Fosfatų koncentracijos sumažėjimas atsiranda dėl insulino poveikio ir staigaus ląstelinės medžiagų apykaitos suaktyvėjimo po ilgo badavimo. Pagrindiniai rizikos veiksniai – ilgalaikis nevalgymas, mažas kūno masės indeksas, lėtinės ligos ir elektrolitų trūkumai. Tiek NICE, tiek ESPEN bei ASPEN gairės siūlo rizikos įvertinimą prieš pradedant mitybą, akcentuojant palaipsninį kalorijų didinimą ir profilaktinį elektrolitų koregavimą. Mokslinės literatūros duomenimis hipofosfatemija reikšmingai blogina kvėpavimo raumenų funkciją, ypač silpnina diafragmą, didina dirbtinės plaučių ventiliacijos trukmę ir komplikuoja jos nutraukimą.

Išvados. Fosforo koncentracijos sekimas, hipofosfatemijos atpažinimas ir korekcija mitybos metu yra svarbi priemonė siekiant užtikrinti sklandų kvėpavimo funkcijos valdymą ir sėkmingą ventiliacijos nutraukimą intensyviosios terapijos pacientams.

Raktažodžiai. hipofosfatemija; refeeding sindromas; dirbtinė plaučių ventiliacija; mitybos rizikos vertinimas; kvėpavimo nepakankamumas.